

Pozitif Öğretmen Özelliklerinin Değerlendirilmesi

Mehmet GÜLER¹

Kerem AKEL²

Mehmet KARTAL³

Bekir BABACAN⁴

Öz

Bu araştırmada, pozitif öğretmen özellikleri üzerinde durularak öğretmenlere göre kendi pozitif öğretmen özellikleri analiz edilmiş, araştırma nicel yöntemlerden tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemi, Malatya ili Yeşilyurt'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak 2022-2023 eğitim öğretim yılında faaliyet göstermekte olan ortaokullarda görev yapan 350 öğretmendir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Eryılmaz ve Bek (2018) tarafından geliştirilen "Pozitif Öğretmen Ölçeği" öğretmen formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde, istatistiksel veri analiz programı kullanılmıştır. Araştırmada; kadın öğretmenlerin dışa dönük kişilik özelliğine sahip olma, konuyu somutlaştırarak anlatma, öğrenciyi derse katma konularında, derse akış sağlamak ve öğrenci ile pozitif ilişki kurma konusunda erkek öğretmenlerin daha etkin olduğu, eğitim düzeyinin, hizmet süresinin yükselmesinin pozitif öğretmen özellikleri tutumunda etkili olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin kişilik özelliklerinin pozitif öğretmen tutumları üzerinde etkili olduğu, öğretmenlerin demografik özelliklerine göre pozitif öğretmen özelliklerini öğrencilerine yansıtma durumlarının farklılaştığı belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca, eğitim düzeyinin, mesleki kıdemlerinin yükselmesinin pozitif öğretmen özellikleri tutumlarında olumlu yönde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretmen, Pozitif Psikoloji, Pozitif Öğretmen Özellikleri

¹ Cahide Nebioğlu Ortaokulu, Yeşilyurt/Malatya, me_ga_2000@hotmail.com.

² Dilek İlkokulu, Yeşilyurt/Malatya, keremakel@gmail.com.

³ Şehit Ekrem Toktamış Anadolu Lisesi, Battalgazi/Malatya, mk58610@gmail.com.

⁴ Farabi Ortaokulu, Yeşilyurt/Malatya, bekirbabacan3t@gmail.com.

Evaluation of Positive Teacher Characteristics

Abstract

In this study, positive teacher characteristics were analyzed according to teachers, and the research was carried out with the screening model, one of the quantitative methods. The sample of the research is 350 teachers working in secondary schools operating in Malatya province Yeşilyurt in the 2022-2023 academic year under the Ministry of National Education. The “Positive Teacher Scale” teacher form developed by Eryılmaz and Bek (2018) was used as a data collection tool in the research. Statistical data analysis program was used in the analysis of the research data. In the research; It has been determined that female teachers are more effective in terms of having an extroverted personality, explaining the subject by embodying the subject, inclusion of the student in the lesson, providing flow to the lesson and establishing a positive relationship with the student. As a result of the research, it was determined that the personality traits of the teachers were effective on positive teacher attitudes, and the teachers' ability to reflect positive teacher traits to their students differed according to their demographic characteristics. In the study, it was also concluded that the increase in the level of education and professional seniority had a positive effect on the attitudes of positive teacher characteristics.

Keywords: Education, Teacher, Positive Psychology, Positive Teacher Characteristics

Giriş

Bireylerin güçlü yanları, hayata olumlu bir bakış açısı ve liderlik edecek olumlu bir yönü vardır ve yaşamda karşılaşılan zorluklarla bu yönleri ile baş ederek yaşamlarına devam etmektedirler. Pozitif psikoloji de bireylerin zorlukların üstesinden gelme yeteneğinin bu olumlu yönlerine odaklanmaktadır (Eryılmaz, 2016).

Pozitif psikoloji, insanın potansiyeli, yaşam nedenleri ve yetenekleri hakkında daha açık ve anlamlı bir bakış oluşturma eğilimidir (Sheldon ve King, 2001). Kendisi için neyin işe yaradığı, gelişmesini neyin sağladığını bulmakla ilgilenen insanı yeniden ele alan pozitif psikoloji, bireylerin olumlu ve güçlü yanlarına odaklanmaktadır. Bu bağlamda, pozitif psikoloji, psikolojik olarak normal kabul edilen bireylerin, olumlu yönlerini tanımlamaktadır (Kararımak ve Siviş, 2008). Pozitif psikolojinin etkin olduğu alanlardan biri de eğitimidir.

Eğitim kurumları, öğrencilerin, çoğunlukla okula karşı olumlu duygu ve tutumlarda kendini gösteren, yüksek düzeyde öznel iyi oluş yaşadıkları yerlerdir (Huebner, 2010). Eğitim kurumlarındaki önemli ilke, okulların olumlu duyguları ve ilişkileri, dayanıklılığı ve karakter gücünü destekleyen becerileri öğretebilmesi ve değerlendirebilmesidir (Norrish ve Vella Brodrick, 2009). Öğrenme ve olumlu duygular arasındaki sinerji, iyi olma becerilerinin okullarda öğretilmesi gerektiğini düşündürmektedir (Seligman vd, 2009). Eğitimin en önemli unsurlarından biri olan öğretmen mesleki yeterlikleri ve nitelikleri ile öğrenci başarısı

arasında doğrudan ilişki bulunmaktadır (Önen, 2012). Öğretmenin mesleki yeterliliği ve kişisel nitelikleri, öğrencilerde sevgi gibi olumlu duyguların yanı sıra korku ve kaygı gibi olumsuz duygular da yaratabilmektedir (Soydal, 2006). Öğretmenlerin öğrencilere karşı coşkulu, ilgili ve güvenilir olmaları gibi kişilik özellikleri, öğrencilerle olan olumlu ilişkilerini ve öğretim becerilerini en üst düzeye çıkartabilmektedir (Şen ve Erişen, 2002). Öğretmenler, konulara olumlu yönden bakmak, öğrencilerle olumlu etkileşim kurmak, onları övmek ve öğrencilerin birbirlerine karşı olumlu davranışlar sergilemelerine yardımcı olacak stratejiler geliştirmek gibi tutumları eğitimde pozitif psikolojinin etkileri olarak öne çıkmaktadır (Walker, 2008). Öğrencilere karşı olumlu tutum sergileyen öğretmenler, öğrencilerle aralarındaki bağları güçlendirmekte ve bu tutumlar öğrencilerin sosyal ve akademik gelişimlerini de olumlu yönde etkilemektedir (Furer ve Skinner, 2003). Öğretmenlerin bu biçimdeki tutumları, onların pozitif öğretmen özelliklerine göre şekillenmektedir. Bu çalışmada pozitif öğretmen özellikleri üzerinde durularak öğretmenlere göre kendi pozitif öğretmen özellikleri analiz edilmiştir.

Pozitif Psikoloji

Bireylerin, sosyal gurupları ve kurumların gelişimine veya optimal işleyişine katkıda bulunan koşulların ve süreçlerin incelenmesi olarak tanımlanabilecek pozitif psikolojinin tarihi, 1902 senesinde William James'in "sağlıklı fikirlilik" biçiminde yaptığı adlandırmalara dayanmaktadır. 1958'de Allport'un pozitif insan özelliklerini tanımlarken, Maslow ise sağlıklı insanlardan ziyade sağlıklı insanları incelemeyi savunması ile bireyin pozitif yönünün öne çıkmasını sağlamıştır (Cowan, 2000). Psikolojinin genel anlamda bakışı nötrdür, ne mutluluğa ne de zorluğa odaklanmaktadır. Pozitif psikoloji, büyük ölçüde klinik psikolojideki dengesizliklerin tanınmasından doğmuştur (Gable ve Haidt, 2005). Pozitif psikolojinin amacı, hayatın sıkıntılı, nahoş veya olumsuz yönlerini inkâr etmek veya olaylara pembe gözlükle bakmak değildir. Pozitif psikoloji, bireyin yaşadığı zorlukları, bireysel davranış kalıplarını, sosyal kurumlardaki olumsuz etkileri, aile içerisinde yaşananları tamamen kabul etmektedir. Ancak pozitif psikolojinin amacı; insanın neşeyi tattığı, fedakârlık yaptığı, sağlıklı aile ve kurumlar inşa ettiği ve böylece insan deneyiminin bütününe hitap ettiği yönü bulmaktır. Ayrıca pozitif psikoloji, bu pozitif araştırma konularını anlamının sadece sorunlara, stres faktörlerine ve yaşam engellerine karşı bir tampon olarak değil, kendi başına önemli olduğunu savunmaktadır (Gable ve Haidt, 2005).

Pozitif psikolojide eleştirmek veya cezalandırmak bulunmamaktadır. Başarısızlık, başarıya giden basamak olarak kabul edilmektedir. Pozitif psikoloji, hayatın zorluğunu kabul etmekte, bireylerin birbirlerine yardım etmek amacıyla birlikte olduğunu savunmaktadır. Pozitif psikoloji bağlamında öğretmenler de öğrencileri ile bu açıdan etkileşim içerisinde olmaktadır (Maslow vd., 1987).

Pozitif psikolojinin felsefi, psikolojik ve eğitimsel kökenlerinin açıklanmasında biyolojik güdülere ek olarak, çocukların hedeflerde ısrarcı olmalarını neyin etkilediği ve bunun nasıl öğretildiği de önemlidir. Bandura, biyoloji ve psikolojinin, öz-yeterlik olarak

adlandırdığı bir fenomen olan zirve deneyimlerinde ısrarı etkinleştirmek veya engellemek için etkileşime girdiğini öne sürmekte, öz yeterliliği, kendine güven veya iç kontrol odağı olarak görmektedir (Bandura vd., 1999).

Pozitif Psikolojinin Eğitimde Kullanımı

Deneyimsel gözlemler yoluyla gerçekleşen öğrenme, deneyimler ile kurulan bağ ile gerçekleşmektedir. Duygusal öğrenmeyi olumlu eyleme uygulamayı öğrenmek, yaşamdaki önemli bir psikososyal öğrenme görevidir. Duygu ve deneyimin karşılıklılığı nedeniyle, sosyal öğrenme kendi kendine öğrenmeye dönüşmekte ve gözlemsel öğrenmenin potansiyeli kendini gerçekleştirmektedir (Bandura, 1977). Öğretmenler, öğrenme açısından çocukların kendilerini gözleyerek rol model olarak almalarına, çocukları tüm gözlemlerin öğrenme olduğunun farkına varmalarına ve bildiklerini göstermelerine yardım etmektedirler. Pozitif psikolojiyi kullanan öğretmen, onların zihniyetlerini değiştirmelerine, kendi kendine konuşma yoluyla duygularını olumsuzdan olumluya çevirmelerine ve sebat etmek için duygusal güçlerini kullanmalarına yardımcı olmaktadır. Pozitif psikolojinin eğitimde uygulanmasında ise akış, duygusal denge, olumlu tutum gibi bileşenler öne çıkmaktadır (O'Grady, 2013).

Akış: Bu kavram duygunun öğrenmeye yönelmesi, öğrenmeye doğru akmasını ifade etmektedir. Pozitif duygunun öğrenmeye doğru akması, zihnin, uyumlu bir şekilde kendine iyi olanı almaya odaklanmasını sağlamaktadır (Csikszentmihalyi, 2014). Bu akışkan varlık hali, duygular, güçlü yönler, ilişkiler, ilgiler ve niyetler, görevle mükemmel bir şekilde uyumludur ve böylece çaba sarf edilmeden tamamen özümsemektedir. Pozitif psikoloji, çocukların kendileri ve dünya hakkındaki doğal meraklarından yararlanmaktadır. Öğretmen gerçek bir problem veya tamamlaması gereken ilginç bir proje sunduğunda dikkat harekete geçirilmektedir. Öğretmenler, çocukların kendileri için akış oluşturan içeriği seçtikleri bir akış dersi veya oturumu planlamalıdır: bir kitap okuyabilirler, bir bulmaca veya egzersiz yapabilirler, içsel motivasyonu teşvik etmeyi öğrenebilirler ve tatmin edici başarıyı deneyimleyebilirler. Çocuklar çözümlere doğru çalışarak veya projeleri tamamlayarak öğrenme sürecine tam olarak katılmaya devam ettikçe öğrenme akmış olmaktadır. Çocuk öğrenmeyi kendi hayatının bir yerine bağlamayı başarmış olursa öğrenme de gerçekleşmiş olmaktadır (O'Grady, 2013).

Duygusal Denge: Pozitif psikoloji sınıflarında, duygusal öğrenme, birincil görevi duygusal dengeyi öğretmek olan programın temel bir özelliğidir. Duygusal dengeyi sağlamak için çocuklar, öğrenme arayışında olumlu duyguları etkinleştirmeyi ve olumsuz duyguları ortadan kaldırmayı öğrenmektedirler. Pozitif psikoloji, olumlu düşünceler, anılar ve duygular uyandıran olumlu deneyimler yaratarak olumlu duyguları öğretmektedir. Pozitif duygular, okul günlerinde olumsuzluğun yerini alabilir ve panzehir görevi görebilmektedir (Lopez vd., 2018). Pozitif deneyimler ile pozitif psikoloji öğreten anlar yaratılmaktadır. Pozitif bir deneyim, çocuklara arkadaş canlısı bir iş ortağı atamak veya sınıfı en sevdiği şarkıya davet etmek ve ortaya çıkan duyguya özel dikkat göstermek gibi basit, doğası gereği zevkli, günlük

bir aktivitedir. Çocukların olumlu duyguların farkına varmalarına yardımcı olmak için öğretmenler onları teşvik etmektedirler. Öğretmen başarısının önemli bir ölçüsü, sınıfta çocukların bildirdiği olumlu duygular ve onların bunları fark etme becerileridir. Olumlu deneyimleri paylaşmak, olumlu duygular yaratmakta ve bir arkadaşlığı güçlendirmeye, hizmet sunmaya, bir görevi tamamlamaya veya bir hedefe ulaşmaya yardımcı olabilecek gücü geliştirmektedir (O'Grady, 2013).

Pozitif Görünüm: Akış ve duygusal dengenin olduğu yerde, öğrenmenin yakıtı olumlu bir bakış açısıdır. Çocuklar erdemli olmayı ve iyilik beklemeyi öğrenirler. Pozitif psikoloji öğrenme etkinlikleri ve alıştırmaları, geçmişte veya gelecekte hoş, olumlu deneyimlerin hatırlanmasını veya hayal edilmesini sağlamaktadır. Öğretmen, akış ve duygusal denge ile şekillendirdiği eğitim ortamında pozitif görünümle öğrencilerin deneyimlerini öğrenmeye dönüştürebilmektedir (Plutchik ve Kellerman, 2013).

Pozitif Öğretmen

Öğretmenlik belirli kurallar çerçevesinde yürütülmektedir. Hizmet kalitesinin iyileştirilmesinde üyelerinin benzer tutum ve ilkeleri paylaşması önemlidir. Mesleki bilinç oluşturmak için sahip olunması gereken en temel ilkeler; sorumluluk duygusuna ve mesleki donanımına sahip olmak, mesleki bilginin sınırlarını aşmak, zamanı etkin kullanmak, bireysel farklılıkları dikkate almak, uygun öğretim tekniklerini aktarmak, öğrencilerin ilgi ve haklarını ön planda tutmaktır. Öğrencilere, toplumsal değerlerin aktarımına önem vermekte, onlara örnek olmaktadır. Öğretmenin öğrencilere uygun bir şekilde yansıtılabilmesi için öğretmenin kendisi ve alanı ile barışık, özgün ve mesleki kimliğine saygılı olması gerekmektedir (Kulaksızoğlu, 1995). Öğretmen-öğrenci ilişkisini merkeze alan bu rollerde kişilik en önemli faktördür. Eğitim etkinliklerinin eğlenceli bir şekilde yürütülmesinde öğretmenin kişilik yapısının büyük etkisi vardır (Dodge, 1943). Öğretmenler, öğrencilerin pozitif kişilik özelliklerinin somutlaşmış hali olan kişilerarası davranış kalıplarına uygun, sorumluluk almaları ve boş alanları fark etmeleri için fırsatlar sunmaktadırlar (Fisher vd., 1998). Güvenli ve samimi bir şekilde kurulan iletişim, eğitimin kalitesi açısından çok önemlidir. Eğitim ortamlarında öğretmenler sahip oldukları nitelikler nedeniyle öğrencileri duygusal ve bilişsel olarak etkilemektedir. Bu etki öğrencilerin mutluluk düzeyleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Eryılmaz, 2014). Öğrencilerinin olumlu yönlerine odaklanarak öğrenci refahına aracılık eden öğretmenler, pozitif öğretmenler olarak adlandırılmaktadır. Pozitif öğretmen; derslerde akış yaratan, öğrencileri derslere dahil eden, olumlu ilişkiler kuran, dışa dönük, konuları somutlaştırarak açıklayan özelliklerle karakterize edilebilmektedir (Eryılmaz, 2017; Eryılmaz ve Bek, 2018).

Pozitif psikoloji, okulun sadece akademik başarı için değil, aynı zamanda kişisel beceriler ve esenlik için de önemine dikkat çekmektedir. Pozitif eğitim araştırmacıları, geleneksel eğitimin problemleri öğrenci davranışlarını ele alma konusundaki yetersizliğine odaklanmış, ruh sağlığını tanımlama ve geliştirme, güçlü yanları, değerleri ve yetenekleri

gösterme ve üretkenliği artırma gibi hedeflerin eğitim ortamına taşınması gerektiğini belirtmişlerdir (Arslan ve Yıldırım, 2021).

Pozitif Öğretmen Özellikleri

Dışa Dönüklük: Öğretmen etkinliği ve kalitesi, merak, coşku ve şefkat gibi çok çeşitli kişilik ve karakter özellikleriyle tanımlanabilmektedir (Mitchell vd, 2001). Kişilik özelliklerinin bireysel ve aynı zamanda evrensel standartlar oluşturmaya yatkın olması bu alandaki araştırmalara katkı sağlamaktadır (Çiçek ve Aslan, 2020). Düşünce ve fikirlerin ve insan enerjisinin iç dünyadan dış dünyaya yönlendirilmesi dışa dönüklük olarak tanımlanmaktadır (Chauvin vd., 2007). Dışa dönüklükte, kişisel ve toplumsal alanda rahat olma durumu hâkimdir. Dışa dönük kişilik özelliklerine sahip kişiler çevreleriyle etkileşime girdikleri, sosyal çevreleriyle yüzleşme eğilimindedirler. Dışa dönüklerin pozitif ve enerjik bir şekilde mutlu ve coşkulu hayatlar sürdükleri söylenebilir (Watson vd., 1994).

Somutlaştırarak Anlatma: Bu özellik, Kolb'un öğrenme stilleri modelindeki “somut yaşantı” değişkenine dayandırılabilir (Özbağır, 2019). Somutlaştırma aynı zamanda deneyimsel öğrenmeyi ifade etmektedir. Somutlaştırma, öğrenci davranışını ve katılımını sağlaması bakımından soyut sembollerini içeren rasyonalist ve bilişsel davranışlardan farklılık göstermektedir. Somut deneyimler yansıtma ve gözleme öncelik vermektedir (Kolb, 1984). Somutlaştırmada öğrenme, kişisel deneyimin bilgiye dönüştürüldüğü bir süreç olarak kabul edilmektedir. Akranlar, öğretmenler ve çevrenin diğer üyeleri arasındaki bu doğal etkileşim sürecinin sonunda somut deneyimler kazanılmakta, her öğrenci kendi deneyimleri üzerine farklı şekillerde yansıtarak daha soyut kavramları öğrenmektedir (Gencel, vd., 2021).

Öğrenciyle Pozitif İlişki Kurma Kurabilme: İnsan gelişimine odaklanan ve motivasyon modellerini içeren bir yaklaşım olarak pozitif psikoloji, insanın en temel psikolojik ihtiyaçlarından biri olarak onu motive eden yapı ele alınmaktadır (Bulut, 2020). Bu ihtiyaçların temelinde pozitif ilişkiler bulunmaktadır. Öğretmenlerle kurulan ilişkiler çocukların okula uyumu ve motivasyonu için önemlidir (Ryan vd, 1994). İyi oluş düzeyini artırmak için kullanılacak iyi oluş stratejilerini önemseyen faktörlerden biri de çevre ile kurulan bu iletişimidir (Eryılmaz, 2016). Aile, arkadaşlar ve öğretmenler bireyin iyilik halini etkileyen temel iletişim kaynaklarıdır. Temel ihtiyaçları karşılanan çocuklar, etkileşimde buldukları aile, arkadaşlar ve öğretmenler tarafından motive edilmektedir. Öğrencilerle olumlu ilişkiler geliştiren aktif öğretmenler, bu motive edici unsurları kullanarak öğrencileri mutlu ve başarılı hale getirebilmektedir (Çetinel, 2022).

Öğrencileri Derse Katma: Bir öğrencinin eğitim hayatında arzu ettiği hedeflere ulaşabilmesi çeşitli faktörlere bağlıdır. Sınıf uygulamalarının kalitesi, öğrenci tutumlarını ve beklentilerini etkileyen katılım hakkında önemli ipuçları sağlayabilmektedir. Ayrıca eğitimin ilgi ve yeteneklere göre planlanması, öğrenci motivasyonunun sağlanması vb. faktörler de göz önünde bulundurulmalıdır. Öğretmenlerin öğrencileri derslerine dâhil ederek eğitim yolculuklarına devam etmeleri önemlidir (Skinner, vd., 2008). Katılım, sınıf içi öğrenme etkinliklerini başlatma ve sürdürme ile ilgili öğrenci davranışı olarak ifade edilebilir (Skinner

ve Belmont, 1993). Davranışsal ve duygusal faktörler bu aktivitede önemli bir rol oynamaktadır. Bağlılığı yüksek öğrenciler, doğru görevle karşılaştıklarında merak, ilgi ve şevk gösterirler; büyük bir çaba ve dikkatle işlerine odaklanırlar. Sınıf katılımı düşük olan çocuklar hızla sıkılabilir, hüsrana uğrayabilir ve endişeli olabilmektedirler. Zorluklarla karşılaştıklarında kolayca pes eden bu öğrenciler, öğrenme deneyimlerinden uzaklaşmayı tercih ettikleri için öfke bile duyabilirler. Katılım, aktif bir akademik süreç için destekleyici öğretmen davranışı ile ilişkilidir (Fredricks vd. 2004).

Derste Akış Yaşatma: Odaklanma, dikkati kontrol etme ve eylemde bulunmaya içsel motivasyon farkındalığını dahil etme yeteneği özümseme etkisi yaratmaktadır (Csikszentmihalyi, 2014). Pozitif psikolojide akış kavramı, bir etkinliği severek ve güçlü bir istekle yapmanın ödülünü ifade etmektedir (Bulut, 2020). Etkinlik sırasında yüksek düzeyde odaklanma elde ederek, kişi günlük yaşamı ve bariz sorunları ve endişeleri bir kenara bırakabilir. Yayın yaparken tamamen kendine ve yaptığı işe odaklanmış durumda olmaktadır. Bu nedenle akış deneyimlerinin ruh sağlığına ve öğrenmeye katkı sağladığı düşünülmektedir (Çimşir, 2020).

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Pozitif öğretmen özelliklerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan araştırmada, nicel yöntemlerden tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Bu model ile mevcut bir durumu olduğu biçimde betimlemek, evren hakkında bir yargıya varmak mümkün olabilmektedir (Karasar, 2011). Öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuş araştırmada öğretmenlerin pozitif öğretmen özelliklerini etkileyen faktörler hakkında genellemeye gidilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Malatya ili Yeşilyurt'ta Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak 2022-2023 eğitim öğretim yılında faaliyet göstermekte olan ortaokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme belirlenirken, bir ayırım yapılmamış, örnekleme alınanların örnekleme seçilme olasılığının eşit olmasını sağlamak amacıyla seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk vd., 2013). Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin demografik özelliklerinin dağılımı Tablo 1'deki gibidir.

Tablo 1. Öğretmenlerin demografik Özellikleri

		N	%
Cinsiyet	Kadın	199	56,9
	Erkek	151	43,1

Eğitim Düzeyi	Lisans	170	48,6
	Yüksek Lisans	104	29,7
	Doktora	76	21,7
Kıdem	5 yıldan az	116	33,1
	5-10 yıl	97	27,7
	11-20 yıl	31	8,9
	20 yıldan fazla	106	30,3
Medeni Durum	Evli	208	59,4
	Bekar	142	40,6
	Toplam	350	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %56,9'u kadın, %43,1'i erkektir. %48,6'sı lisans, %29,7'si yüksek lisans, %21,7'si doktora mezunudur. Öğretmenlerin %33,1'i 5 yıldan az, %30,3'ü 20 yıldan fazla, %27,7'si 5-10 yıl, %8,9'u ise 11-20 yıl süredir görev yapmaktadır. %59,4'ü evli, %40,6'sı ise bekadır.

Veri Toplama Aracı

Pozitif öğretmen özelliklerinin bazı demografik özelliklerine göre farklılaşma durumunun incelenmesinde veri toplama aracı olarak Eryılmaz ve Bek (2018) tarafından geliştirilen "Pozitif Öğretmen Ölçeği" öğretmen formu kullanılmıştır. 5 alt boyuttan oluşan ölçek, 6'lı likert tipindedir ve 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirlik katsayısı Eryılmaz ve Bek tarafından 0,89 olarak bulunmuştur.

Tablo 2. Veri Setinin Güvenirlik Değerleri

Ölçek Alt Boyutları	Güvenirlik Katsayısı
Derste akış yaşatmak	0,91
Dışarı dönük kişilik özelliğine sahip olmak	0,88
Konuyu somutlaştırarak anlatmak	0,90
Öğrenciyi derse katmak	0,93
Öğrenci ile pozitif ilişki kurmak	0,92

Ölçek Toplamı	0,92
---------------	------

Ölçek alt boyutları ve ölçek toplamının güvenilirlik katsayılarının elde edilmesi amacıyla yapılan analizde veri setinin oldukça güvenilir düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

İstatistiksel veri analiz programı SPSS 22.0 kullanıldığı analizlerde öncelikle veri setinin normallik durumu çarpıklık ve basıklık analizi ile incelenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Veri Setinin Normallik Durumu

	Ort.	ss.	Min-Max	Çarpıklık	Basıklık
Derste akış yaşatmak	3,88	0,81	2,00-4,67	-0,277	-0,396
Dışarı dönük kişilik özelliğine sahip olmak	4,00	0,47	3,20-5,00	0,389	0,058
Konuyu somutlaştırarak anlatmak	3,69	0,44	2,75-4,50	-0,445	0,500
Öğrenciyi derse katmak	3,87	0,51	2,75-4,50	-0,860	0,087
Öğrenci ile pozitif ilişki kurmak	3,57	0,60	2,60-4,60	-0,011	-0,798

Araştırma verilerinin normallik analizinde çarpıklık değerlerinin -0,860 ile 0,389 arasında değiştiği, basıklık değerlerinin ise -0,798 ile 0,500 arasında değiştiği belirlenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,500 ile +1,500 arasına olması sebebiyle araştırmanın veri setinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Araştırma verilerinin normal dağılım göstermesi sebebiyle verilerin anlamlılık düzeylerinin analizinde parametrik testlerden t testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Öğretmenlerin demografik özelliklerinin dağılımının belirlenmesinde yüzde ve frekans analizi yapılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin bazı demografik özellikleri ile pozitif öğretmen ölçeğinden almış oldukları puanlar arasındaki anlamlılık düzeyi incelenmiştir.

Tablo 4. Cinsiyete Göre Pozitif Öğretmen Özelliklerinin Analizi

Cinsiyet	N	Ort.	ss.	t	p
----------	---	------	-----	---	---

Derste akış yaşatmak	Kadın	199	3,802	0,852	-2,099	0,037
	Erkek	151	3,985	0,751		
Dışa dönük kişilik özelliğine sahip olmak	Kadın	199	4,004	0,468	0,367	0,714
	Erkek	151	3,985	0,472		
Konuyu somutlaştırarak anlatmak	Kadın	199	3,841	0,353	7,761	0,000
	Erkek	151	3,498	0,472		
Öğrenciyi derse katmak	Kadın	199	3,975	0,300	4,550	0,000
	Erkek	151	3,730	0,676		
Öğrenci ile pozitif ilişki kurmak	Kadın	199	3,432	0,375	-5,241	0,000
	Erkek	151	3,760	0,772		

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile derste akış yaşatmak ve dışarı dönük kişilik özelliğine sahip olmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmazken ($p<0,05$), konuyu somutlaştırarak anlatmak, öğrenciyi derse katmak, öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Derste akış yaşatmak alt boyutunda kadın öğretmenlere (3,802) göre erkek (3,985) öğretmenlerin, dışa dönük kişilik sahip olma alt boyutunda erkek öğretmenlere (3,985) göre kadın (4,004) öğretmenlerin, konuyu somutlaştırarak anlatmak alt boyutunda erkek (3,489) öğretmenlere göre kadın (3,841) öğretmenlerin, öğrenciyi derse katmak alt boyutunda erkek (3,730) öğretmenlere göre kadın (3,975) öğretmenlerin, öğrenci ile pozitif ilişki kurma alt boyutunda kadın (3,432) öğretmenlere göre erkek (3,760) öğretmenlerin ortalama puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Eğitim Durumuna Göre Pozitif Öğretmen Özelliklerinin Analizi

		N	Ort.	ss.	F	p
Derste akış yaşatmak	Lisans	170	3,491	1,005	49,786	0,000
	Yüksek Lisans	104	4,323	0,262		
	Doktora	76	4,148	0,165		
	Toplam	350	3,881	0,814		
Dışa dönük	Lisans	170	4,017	0,623	10,155	0,000

kişilik özelliğine sahip olmak	Yüksek Lisans	104	4,106	0,260		
	Doktora	76	3,800	0,000		
	Toplam	350	3,996	0,469		
Konuyu somutlaştırarak anlatmak	Lisans	170	3,525	0,452	117,824	0,000
	Yüksek Lisans	104	3,579	0,117		
	Doktora	76	4,224	0,250		
	Toplam	350	3,693	0,442		
Öğrenciyi derse katmak	Lisans	170	3,904	0,669	7,802	0,000
	Yüksek Lisans	104	3,716	0,341		
	Doktora	76	4,000	0,000		
	Toplam	350	3,869	0,512		
Öğrenci ile pozitif ilişki kurmak	Lisans	170	3,572	0,630	0,004	0,996
	Yüksek Lisans	104	3,573	0,738		
	Doktora	76	3,579	0,200		
	Toplam	350	3,574	0,602		

Öğretmenlerin eğitim düzeyi ile derste akış yaşatmak, dışarı dönük kişilik özelliğine sahip olmak, konuyu somutlaştırarak anlatmak, öğrenciyi derse katmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunurken ($p < 0,05$), öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p > 0,05$). Derste akış yaşatmak alt boyutunda pozitif öğretmen özellikleri ortalaması en yüksek olanlar yüksek lisans yapmış (4,323) öğretmenlerken, en düşük olanlar ise lisans eğitimi almış (3,491) olan öğretmenlerdir. Dışa dönük kişilik özelliğine sahip olma alt boyutunda puan ortalaması en yüksek olanlar yüksek lisans (4,106) eğitimi almış olan öğretmenlerken, en düşük olanlar doktora (3,800) eğitimi almış öğretmenlerdir. Konuyu somutlaştırarak anlatma alt boyutunda puan ortalaması en yüksek olanlar doktora (4,224) eğitimi almış öğretmenlerken, en düşük olanlar (lisans (3,525) eğitimi almış olan öğretmenlerdir. Öğrenciyi derse katmak alt boyutu puan ortalaması en yüksek olanlar doktora (4,000) eğitimi almış öğretmenlerken, en düşük olanlar yüksek lisans (3,904) eğitimi almış olan öğretmenlerdir. Öğrenci ile pozitif ilişki kurma alt boyut puan ortalaması en yüksek olanlar doktora (3,579) eğitimi almış öğretmenlerken, en düşük olanlar ise lisans (3,572) düzeyinde eğitim almış öğretmenlerdir.

Tablo 6. Hizmet Süresine Göre Pozitif Öğretmen Özelliklerinin Analizi

		N	Ort.	ss.	F	p
Derste akış yaşatmak	5 yıldan az	116	3,547	0,990	30,847	0,000
	5-10 yıl	97	3,741	0,836		
	11-20 yıl	31	3,670	0,000		
	20 yıldan fazla	106	4,436	0,158		
	Toplam	350	3,881	0,814		
Dışa dönük kişilik özelliğine sahip olmak	5 yıldan az	116	4,141	0,544	51,030	0,000
	5-10 yıl	97	4,268	0,095		
	11-20 yıl	31	3,600	0,000		
	20 yıldan fazla	106	3,704	0,418		
	Toplam	350	3,996	0,469		
Konuyu somutlaştırarak anlatmak	5 yıldan az	116	3,752	0,212	4,440	0,004
	5-10 yıl	97	3,760	0,204		
	11-20 yıl	31	3,500	0,000		
	20 yıldan fazla	106	3,623	0,733		
	Toplam	350	3,693	0,442		
Öğrenciyi derse katmak	5 yıldan az	116	3,823	0,240	52,035	0,000
	5-10 yıl	97	4,082	0,433		
	11-20 yıl	31	4,500	0,000		
	20 yıldan fazla	106	3,540	0,606		
	Toplam	350	3,869	0,512		
Öğrenci ile pozitif ilişki kurmak	5 yıldan az	116	3,245	0,340	82,743	0,000
	5-10 yıl	97	4,190	0,433		
	11-20 yıl	31	3,400	0,000		

20 yıldan fazla	106	3,421	0,634
Toplam	350	3,574	0,602

Öğretmenlerin hizmet süreleri ile derste akış yaşatmak, dışa dönük kişilik özelliğine sahip olmak, konuyu somutlaştırarak anlatmak, öğrenciyi derse katmak, öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Derste akış yaşatmak alt boyut ortalaması en yüksek olanlar hizmet süresi 20 yıldan fazla (4,436) olan öğretmenlerken, en düşük olanlar kıdem yılı 5 yıldan az (3,547) olan öğretmenlerdir. Dışa dönük kişilik özelliğine sahip olma alt boyutu puan ortalaması en yüksek olanlar hizmet süresi 5-10 yıl arası (4,268) olanlarken, en düşük olanlar ise 11-20 arası (3,600) hizmet süresi olanlardır. Konuyu somutlaştırarak anlatma alt boyutu puan ortalaması en yüksek olanlar hizmet süresi 5-10 yıl arası (3,760) olanlarken, en düşük olanlar 11-20 arası (3,500) hizmeti olan öğretmenlerdir. Öğrenciyi derse katma alt boyut puan ortalaması en düşük olanlar hizmet süresi 20 yıldan fazla (3,540) olan öğretmenlerken, en yüksek olanlar ise hizmet süresi 11-20 yıl arası (4,500) olanlardır. Öğrenci ile pozitif ilişki kurma alt boyutu puan ortalaması en yüksek olanlar hizmet süresi 5-10 yıl arası (4,190) olanlarken en düşük olanlar hizmet süresi 5 yıldan az (3,245) olan öğretmenlerdir.

Tablo 7. Medeni Duruma Göre Pozitif Öğretmen Özelliklerinin Analizi

	Medeni Durum	N	Ort.	ss.	t	p
Derste akış yaşatmak	Evli	208	3,898	0,895	0,479	0,632
	Bekar	142	3,856	0,681		
Dışa dönük kişilik özelliğine sahip olmak	Evli	208	3,969	0,569	-1,294	0,197
	Bekar	142	4,035	0,259		
Konuyu somutlaştırarak anlatmak	Evli	208	3,540	0,418	-8,641	0,000
	Bekar	142	3,917	0,375		
Öğrenciyi derse katmak	Evli	208	3,876	0,571	0,305	0,760
	Bekar	142	3,859	0,414		
Öğrenci ile pozitif ilişki kurmak	Evli	208	3,550	0,609	-0,892	0,373
	Bekar	142	3,609	0,592		

Öğretmenlerin medeni durumu ile derste akış yaşatmak, dışarı dönük kişilik özelliğine sahip olmak, öğrenciyi derse katmak, öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmazken ($p>0,05$), konuyu somutlaştırarak anlatmak alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Derste akış yaşatma alt boyutunda bekar (3,856) öğretmenlere göre evli (3,898), dışa dönük kişilik özelliğine sahip olmak alt boyutunda evli (3,969) öğretmenlere göre bekar (4,035), konuyu somutlaştırarak anlatmak alt boyutunda evli (3,540) öğretmenlere göre bekar (3,917), öğrenciyi derse katmak alt boyutunda bekar (3,859) öğretmenlere göre evli (3,876), öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutunda evli (3,550) öğretmenlere göre bekar (3,609) öğretmenlerin ortalama puanları daha yüksektir.

Tartışma Sonuç ve Öneriler

Pozitif psikoloji hayatın her alanında olduğu gibi eğitimde de önemli bir rol oynamaktadır. Öğretmenin pozitif psikoloji bağlamındaki tavır ve davranışları doğrudan öğrencilere yansımakta, öğrenciler öğretmenleri rol model olarak bu davranış ve tutumlarını hayatlarına geçirebilmektedirler. Pozitif öğretmen özelliklerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışmada öğretmenlerin bazı demografik özellikleri ile pozitif öğretmen özellikleri ölçüğünden almış oldukları puanlara göre sonuca gidilmiştir.

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile derste akış yaşatmak ve dışarı dönük kişilik özelliğine sahip olmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmazken, konuyu somutlaştırarak anlatmak, öğrenciyi derse katmak, öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Çınar Güngör (2022) yaptığı çalışmada öğretmenlerin cinsiyetleri ile pozitif öğretmen özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığını, kadın öğretmenlerin pozitif öğretmen özellikleri ortalama puanının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Çetinel (2022)'de benzer şekilde öğretmenlerin cinsiyetleri ile pozitif öğretmen özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını, kadın öğretmenlerin ortalamalarının daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Çalışmamızda kadın öğretmenlerin dışa dönük kişilik özelliğine sahip olma, konuyu somutlaştırarak anlatma, öğrenciyi derse katma konularında daha öne çıkmış oldukları görülmektedir. Kadınlar toplumsal cinsiyet rollerinin de bir etkisi ile mesleklerini yaparlarken erkeklere göre farklı tutumlar içerisinde bulunabilmektedirler. Buna karşın öğrenci ile pozitif ilişki kurma konusunda da erkek öğretmenler daha etkin davranabilmektedirler.

Öğretmenlerin eğitim düzeyi ile derste akış yaşatmak, dışarı dönük kişilik özelliğine sahip olmak, konuyu somutlaştırarak anlatmak, öğrenciyi derse katmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunurken, öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Çalışmada, dışa dönüklük özelliği dışındaki diğer boyutlarda öğretmenlerin eğitim düzeyinin yükselmesine bağlı olarak pozitif öğretmen özellikleri puanlarının da yükseldiği görülmüştür. Dışa dönüklük özelliği bir kişilik özelliği olması sebebiyle, alınan eğitimin de yararı olmasının yanında bireyde yerleşik

bir özelliktir. Bu açıdan bakıldığında dışa dönüklük özelliğinin eğitim ile farklılaşmadığı söylenebilir. Buna karşılık, derste akışı sağlama, konuyu somutlaştırarak anlatma, öğrenciyi derse katma, öğrenci ile pozitif ilişki kurma gibi boyutlarda yüksek lisans veya doktora eğitimi almış öğretmenlerin öne çıktıkları görülürken, eğitim düzeyinin yükselmesinin pozitif öğretmen özellikleri tutumu bakımından pozitif yönde etkileyici bir özelliğinin bulunduğunu söylemek mümkündür.

Öğretmenlerin hizmet süreleri ile derste akış yaşatmak, dışa dönük kişilik özelliğine sahip olmak, konuyu somutlaştırarak anlatmak, öğrenciyi derse katmak, öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Çetinel (2022) yaptığı araştırmasında öğretmenlerin hizmet süreleri ile pozitif öğretmen özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunduğunu, pozitif öğretmen özellikleri sıra ortalaması en yüksek olanların hizmet süresi 0-4 yıl arası öğretmenler, en düşük olanların ise hizmet süresi 5-9 yıl arası olan öğretmenler olduğunu belirlemiştir. Hizmet süresi, öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin armasını sağlamaktadır. Çalışmada derste akış sağlama konusunda hizmet süresi 20 yıldan fazla olan öğretmenlerin daha etkin olduğu görülürken, diğer boyutlarda özellikle 5-10 arası hizmet süresi olan öğretmenlerin daha etkin oldukları görülmektedir. Hizmet süresinin ilk yıllarında gerekli tecrübenin edinilememiş olması sebebiyle pozitif öğretmen özelliklerine yönelik tutum düşerken, hizmet süresinin artması da öğretmenlerin yorgunluk ve tükenmişlik yaşamalarına bağlı olarak pozitif öğretmen tutumundan uzaklaşmalarına sebep olabilmektedir.

Öğretmenlerin medeni durumu ile derste akış yaşatmak, dışarı dönük kişilik özelliğine sahip olmak, öğrenciyi derse katmak, öğrenci ile pozitif ilişki kurmak alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmazken, konuyu somutlaştırarak anlatmak alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Çetinel (2022) yapmış olduğu çalışmasında öğretmenlerin medeni durumlarına göre pozitif öğretmen özelliklerinin farklılaşmadığını, evli öğretmenlerin pozitif öğretmen özellikleri ortalama puanının daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Evlilik, bir yönüyle hayatın daha düzenli olarak yürümesini, bireylerin hayata bakışlarını ve davranışlarını olumlu yönde etkileyebilmektedir. Bu etki öğretmenlerin pozitif öğretmen tutumlarına da yansımaktadır. Derste akışı sağlama, öğrenciyi derse katma gibi boyutlarda evli öğretmenlerin daha etkin olduğu, bunun yanında dışa dönüklük, konuyu somutlaştırma, öğrenci ile pozitif ilişki kurma gibi boyutlarda ise bekar öğretmenler daha etkin görünmektedirler.

Araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin kişilik özelliklerinin pozitif öğretmen tutumları üzerinde etkili olduğu, öğretmenlerin demografik özelliklerine göre pozitif öğretmen özelliklerini öğrencilerine yansıtma durumlarının farklılaştığı belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca, eğitim düzeyinin, mesleki kıdemlerinin yükselmesinin pozitif öğretmen özellikleri tutumlarında olumlu yönde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin pozitif öğretmen tutumları, eğitimin hedefine ulaşmak adına yararlı olmaktadır. Öğretmenlerin pozitif öğretmen özellikleri ve pozitif psikolojinin eğitimde

sağlayacağı olumlu etki konusunda bilgilendirilecekleri çalışmalar yapılması okulun hedeflerine ulaşılması adına yararlı olabilecektir.

Kaynakça

- Arslan, G., Yıldırım, M. (2021). *Okulda pozitif psikoloji kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bandura, A., Freeman, W. H., Lightsey, R. (1999). Self-efficacy: The exercise of control. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 13(2), 158-166.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bulut, S. (2020). Pozitif psikolojiye giriş. S. Bulut (Der.) *Pozitif Psikoloji* içinde. (1-17). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., Kılıç, E. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Chauvin, B., Hermand, D., Mullet, E. (2007). Risk Perception and Personality Facets. *Risk Analysis*, 27(1), 171-185.
- Çimşir, E. (2020). Akış. S. Bulut (Der.) *Pozitif Psikoloji* içinde (75-91). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Csikszentmihalyi, M. (2014). Flow and the foundations of positive psychology. *Springer, Dordrecht*, 10, 979-974.
- Çetinel, R. (2022). *Pozitif öğretmen özelliklerinin mesleki benlik saygısı ve okul iklimi açısından incelenmesi*. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Çınar Güngör, M. (2022). *Pozitif öğretmenin yordayıcıları: öğretmen yetkinliği, sınıf liderliği ve özsaygı*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çiçek, İ., Aslan, A.E. (2020). Kişilik ve beş faktör kişilik özellikleri: kuramsal bir çerçeve. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 10(1), 137-147.
- Dodge, A. F. (1943). What are the personality traits of the successful teacher? *Journal of Applied Psychology*, 27(4), 325-337.
- Eryılmaz, A. (2016). Herkes için mutluluğun başucu kitabı: teoriden uygulamaya-pozitif psikoloji. 2. Baskı, Ankara: Pegem Yayınları.
- Eryılmaz, A. (2014). Perceived personality traits and types of teachers and their relationship to the subjective well-being and academic achievements of adolescents. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 14(6), 2049-2062.

- Eryılmaz, A. (2017). Initial development and validation of the positive teacher scale. *Journal of Positive Psychology & Wellbeing*, 1(1): 10-21.
- Eryılmaz, A., Bek, H. (2018). Pozitif Öğretmen Ölçeği” Öğretmen Formunun Geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26 (4), 1297-1306.
- Furrer, C., Skinner, E. (2003). Sense of relatedness as a factor in children's academic engagement and performance. *Journal of educational psychology*, 95(1), 148-162
- Gable, S. L., Haidt, J. (2005). What (and why) is positive psychology?. *Review of general psychology*, 9(2), 103-110.
- Gencil, I. E., Erdogan, M., Kolb, A. Y., Kolb, D. A. (2021). Rubric for Experiential Training. *International Journal of Progressive Education*, 17(4), 188-211.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., Paris, A. H. (2004). School Engagement: Potential of the Concept, State of the Evidence. *Review of Educational Research Spring*, 74(1), 59–109.
- Fisher, D., Fraser, B. & Kent, H. (1998). Relationships between teacher-student interpersonal behaviour and teacher personality. *School Psychology International*, 19(2), 99–119.
- Huebner, S. (2010). Feelings count: conceptualizing and measuring students’ happiness in schools. *Communique: The Newspaper of the National Association of School Psychologists*. 39(1), 16-19.
- Kararımak, Ö., Çetinkaya, R. S. (2011). Benlik saygısının ve denetim odağının psikolojik sağlamlık üzerine etkisi: duyguların aracı rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 30-43.
- Kolb, D. A., Kolb, A. Y. (2013). *The Kolb learning style inventory 4.0: A comprehensive guide to the theory, Psychometrics, Research on Validity and Educational Applications*. Boston, MA: Hay Resources Direct.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning Experience As The Source Of Learning And Development*. Prentice Hall.
- Kulaksızoğlu, A. (1995). Öğretmenlik mesleğinin ahlak ilkeleri konusunda bir deneme. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(7), 185-188.
- Lopez, S. J., Pedrotti, J. T., & Snyder, C. R. (2018). *Positive psychology: The scientific and practical explorations of human strengths*. Sage publications.
- Maslow, A., Frager, R., Fadiman. J. (1987). *Motivation and personality*. New York: HarperCollins.

- Mitchell, K. J., Robinson, D. Z., Plake, B. S., & Knowles, K. T. (2001). *Testing teacher candidates: The role of licensure tests in improving teacher quality*. National Academy Press, 2101 Constitution Avenue, NW, Lockbox 285, Washington, DC 2005.
- Norrish, J. M., Vella-Brodrick, D. A. (2009). Positive psychology and adolescents: Where are we now? Where to from here?. *Australian Psychologist*, 44(4), 270-278.
- O'Grady, P. (2013). *Positive psychology in the elementary school classroom*. WW Norton & Company.
- Önen, A. S. (2012). Öğretmen adaylarının kişilik özellikleri ve duygusal zeka düzeylerinin stresle başa çıkmalarına etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(42), 310-320.
- Özbağır, T. (2019). *Öğretmenlerde psikolojik dayanıklılığın duygusal zekâyyla, pozitif öğretmen özellikleriyle ve demografik değişkenlerle ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Plutchik, R., Kellerman, H. (2013). *Theories of emotion*. Academic Press.
- Ryan, R. M., Stiller, J., Lynch, J. H. (1994). Representations of relationships to teachers, parents, and friends as predictors of academic motivation and self-esteem. *Journal of Early Adolescence*, 14(2), 226-249.
- Ryan, R. M., Grolnick, W. S. (1986). Origins and pawns in the classroom: selfreport and projective assessments of individual differences in children's perceptions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 5(2), 550-558.
- Seligman, M. E., Ernst, R. M., Gillham, J., Reivich, K., Linkins, M. (2009). Positive education: Positive psychology and classroom interventions. *Oxford review of education*, 35(3), 293-311.
- Sheldon, K. M., King. L. (2001). Why Positive Psychology Is Necessary. *American Psychologist*. 56(3), 216-217.
- Skinner, E., Furrer, C., Marchand, G., Kindermann, T. (2008). Engagement and disaffection in the classroom: Part of a larger motivational dynamic?. *Journal of educational psychology*, 100(4), 765-781.
- Skinner, E. A., Belmont, M. J. (1993). Motivation in the classroom: reciprocal effects of teacher behavior and student engagement across the school year. *Journal of educational psychology*, 85(4): 571-581.

- Şen, H. Ş., Erişen, Y. (2002). Öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretim elemanlarının etkili öğretmenlik özellikleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 99-116.
- Walker. R. J. (2008). Twelve characteristics of an effective teacher: a longitudinal, qualitative, quasi-research study of in-service and preservice teachers' opinions. *Educational horizons*. 87(1), 61-68.
- Watson, D., Clark, L. A., Harkness, A. R. (1994). Structures Of Personality And Their Relavance To Psychopathology. *Journal of Abnormal Psychology*, 103(1), 18-31.